

การลดความอ้วน โดยวิธีควบคุมอาหาร

งานโภชนาการ
กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ

มารู้จักโรคอ้วนกันค่ะ

- โรคอ้วน (Obesity) หมายถึง ความผิดปกติจากการมีน้ำหนักตัวเกินมาตรฐาน เนื่องจากร่างกายมีภาวะไขมันสะสมตามอวัยวะส่วนต่างๆ มากเกินกว่าปกติ

อ้วนนะ ดูอย่างไร

เกณฑ์ดัชนีมวลกาย (BMI) ของคนเอเชีย

น้อยกว่า 18.5

น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์

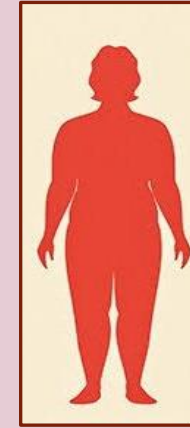
18.5 - 22.9

สมส่วน

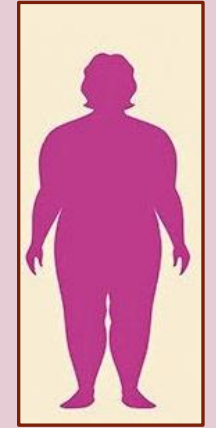
23.0 - 24.9

น้ำหนักเกิน

25.0 - 29.9

โรคอ้วน

มากกว่า 30

โรคอ้วนอันตราย

สาเหตุของโรคอ้วน

1. เกิดจาก

สาเหตุ

ภายนอก

- การกิน เป็นสาเหตุใหญ่ที่เกิด โรคอ้วน
- นิสัยในการรับประทานอาหาร คนที่มีนิสัยการรับประทานอาหารที่ไม่ดี เรียกว่า กินจุบกินจิบไม่เป็นเวลา
- ขาดการออกกำลังกาย ถ้ารับประทานอาหารมากเกินไปกว่าที่ร่างกายต้องการ แต่ได้ออกกำลังกายบ้างก็อาจทำให้อ้วนช้าลง แต่หลายคนไม่ได้ยืดเส้นยืดสาย ไม่ช้าจะเกิดการสะสมเป็นไขมันในร่างกาย

สาเหตุของโรคอ้วน

2. มาจาก สาเหตุ ภายใน

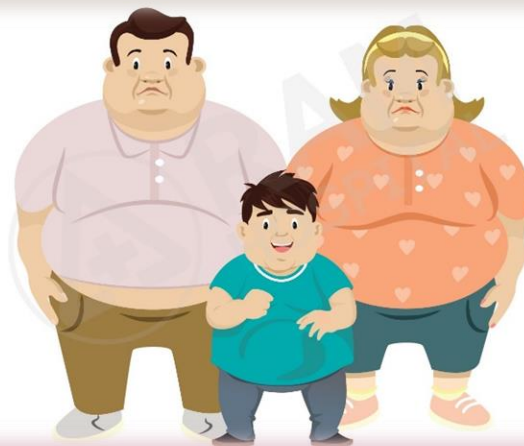

- พบได้จากความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ เช่น ต่อมใต้สมอง ต่อมไทรอยด์ ทำให้มีไขมันตามบริเวณต้นแขน ต้นขา และหน้าท้อง
- จิตใจและอารมณ์ (เครียด กลุ้มใจ กังวลใจ หรือดีใจ)
- ความไม่สมดุลระหว่างความรู้สึกอิ่มกับความหิว เมื่อใดที่ความอยากเพิ่มขึ้น เมื่อนั้นการกินก็จะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งถึงขั้นเรียกว่า กินจุ ในที่สุดก็อ้วนเอาๆ

สาเหตุของโรคอ้วน

3. เพราะ กรรมพันธุ์

- ซึ่งพบได้น้อย กรรมพันธุ์นี้พิสูจน์ไม่ได้ แต่ถ้าพ่อและแม่อ้วนทั้งสองคน ลูกจะมีโอกาสอ้วนได้ถึงร้อยละ 80 ถ้าพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งอ้วน ลูกมีโอกา้อ้วนได้ถึงร้อยละ 40

สาเหตุของโรคอ้วน

4. โรคประจำตัว

- เช่น เบาหวาน ความดันสูง

5. จากการใช้ยา บางชนิด

- ก็ส่งผลกระทบต่อให้อ้วน ผู้ป่วยบางโรคได้รับฮอร์โมนสเตียรอยด์เป็นเวลานาน ก็ทำให้อ้วนได้ และในผู้หญิงที่ฉีดยาหรือกินยากุมกำเนิดก็ทำให้อ้วนง่ายเช่นกัน

สาเหตุของโรคอ้วน

6. เพศ

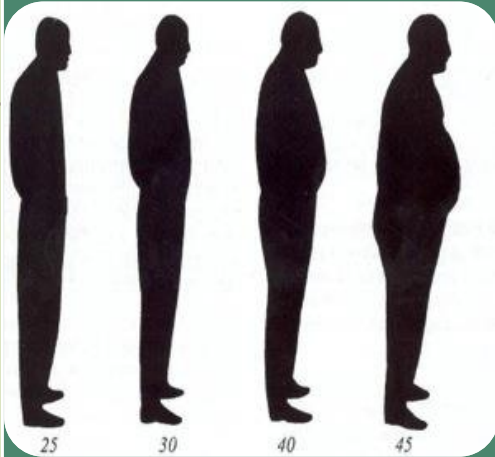

- เพศหญิงนั้นมักอ้วนกว่าเพศชาย ก็ธรรมชาติเธอมักสรรหาจะกิน กิน และกิน ตลอดเวลา อีกทั้งตอนตั้งครรภ์ ก็ต้องกินมากขึ้น เพื่อบำรุงร่างกายและลูกน้อยในครรภ์ แต่หลังจากคลอดลูกแล้ว บางรายก็ลดน้ำหนักลงมาได้ แต่บางรายก็ลดไม่ได้ ผู้หญิงทำงานน้อย ออกกำลังน้อยกว่าชาย ผู้หญิงอ้วนมากกว่าผู้ชาย 4 : 1

สาเหตุของโรคอ้วน

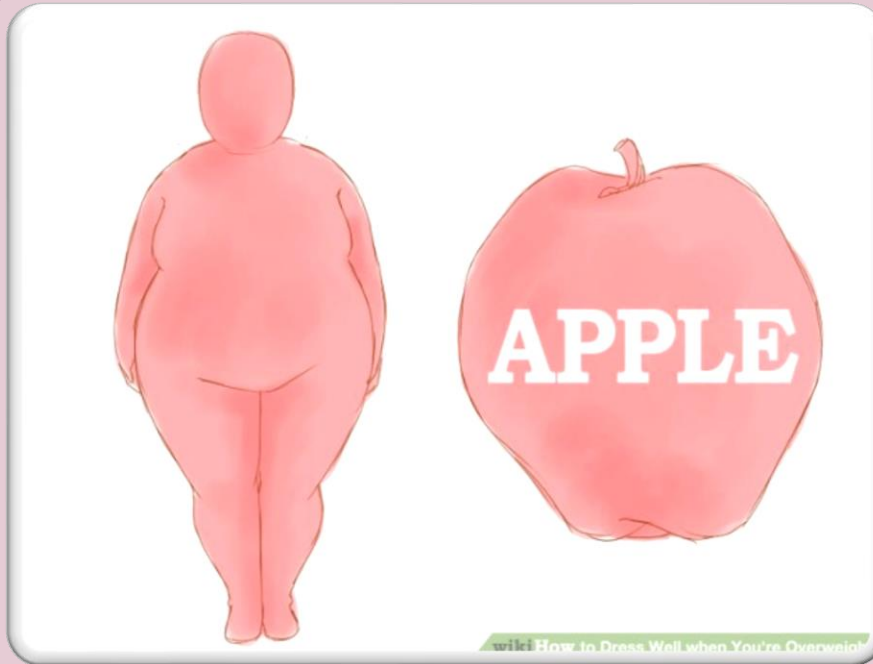
7. อายุ

- เมื่ออายุมากขึ้น โอกาสโรคอ้วนถามหาได้ง่ายขึ้น เนื่องจากพออายุมาก มีความเชื่องช้า ใช้พลังงานน้อยลง กินมากกว่าใช้ หญิงและชายที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป มักจะอ้วนง่าย เพราะคนวัยนี้ ยังอยู่ในวัยทำงานมากกินมากขึ้นเพื่อชดเชยกำลังงานที่ถูกใช้ไป

อ้วนมีกี่แบบ

1. อ้วนแบบลูกแอปเปิ้ล (apple-shape obesity) หรือ อ้วนลงพุง (central obesity)

➡ คือคนอ้วนที่มีรอบเอวใหญ่กว่ารอบสะโพก เกิดจากมีไขมันสะสมมากในช่องท้อง และอวัยวะภายในไขมันที่อยู่ในอวัยวะภายในนี้จะเป็นตัวการที่ทำให้เกิดโรคแทรกซ้อนต่างๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ โรคความดันโลหิตสูง

อ้วนมีกี่แบบ

2. อ้วนแบบลูกแพร์ (pear-shape obesity) หรืออ้วนชนิดสะโพกใหญ่

- ➡ ส่วนใหญ่เป็นลักษณะที่พบในเพศหญิง โดยจะมีไขมันสะสมอยู่มากบริเวณสะโพกและน่องอ้วนลักษณะนี้ยากต่อการลดน้ำหนัก แต่โอกาสที่จะเกิดโรคแทรกซ้อนต่างๆ จะน้อยกว่าชนิดแรก

อ้วนมีกี่แบบ

3. อ้วนทั้งตัว (generalized obesity)

➔ ได้แก่ คนอ้วนที่มีไขมันทั้งตัวมากกว่าปกติ

กระจายตัวอยู่ตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย โดยรอบ มีทั้งลงพุงและสะโพกใหญ่ รวมถึงมีโรคแทรกซ้อนทุกอย่างดังกล่าวและโรคที่เกิดจากน้ำหนักตัวมากโดยตรง เช่น โรคทางใจข้อปวดข้อ ข้อเสื่อม ปวดหลัง เหนื่อยง่าย หายใจลำบากเพราะไขมันสะสม ทำให้ระบบหายใจทำงานติดขัด

วิธีลดความอ้วน (ไขมัน) ที่ถูกต้อง

- ▶ เป้าหมาย ของการลดความอ้วนจึงต้องลดไขมันส่วนเกินแล้วแทนที่ด้วยกล้ามเนื้อ ยังมีมวลกล้ามเนื้อมากยิ่งขึ้นทำให้กระบวนการเมตาบอลิซึมเผาผลาญสารอาหาร โดยเฉพาะไขมัน ได้มากกว่าคนที่มียมวลกล้ามเนื้อน้อย

วิธีลดความอ้วน (ไขมัน) ที่ถูกต้อง

รู้จักสร้างกล้ามเนื้อแทนที่ไขมัน

- กินให้เป็น
- ออกกำลังกาย 30 นาทีทุกวัน

กินให้เป็น

➤ หลักการง่ายๆ ๆ ว่า “หนักเช้า เบาเที่ยง เลี่ยงเย็น เว้นดึก”

- มือเช้าต้องเป็นมื้ออาหารหลัก กินให้เต็มอิ่ม มือเที่ยงก็จะรู้สึกหิวน้อยลง แต่ควรทานให้ได้ครึ่งหนึ่งของมือเช้า และมือเย็นควรทานก่อน 6 โมงเย็น โดยเน้นผัก เนื้อสัตว์ไม่ติดมัน ผลไม้หวานน้อย

- เลือกดื่มเป็นน้ำเปล่า ชาจีน กาแฟดำ (ไม่เกิน 1 แก้วต่อวัน) น้ำมะนาว (ไม่ใส่น้ำตาล) และเข้านอนช่วง 4 – 5 ทุ่ม

กินให้เป็น

สูตรในการจัดแบ่งอาหาร

- คาร์โบไฮเดรต 40% (1-2 กรัมต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม)
- โปรตีน 30% (2-3 กรัม ต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม (ขึ้นอยู่กับกิจกรรมการออกกำลังกายด้วย)
- ไขมัน 30% (ต้องเป็นไขมันดี กลุ่ม Monounsaturated Fat)
- ผัก-ผลไม้ กินให้ได้ครึ่งหนึ่งของอาหารทั้งจาน (เน้นผักใบ ผลไม้ไม่หวาน)

ออกกำลังกาย 30 นาทีทุกวัน

การออกกำลังกายลดน้ำหนัก คือ กิจกรรมที่ดึงพลังงานไขมันส่วนเกินออกมาใช้ ในสถานะที่หัวใจมีอัตราการเต้น 130-150 ครั้งต่อนาที (ขึ้นอยู่กับเพศและวัย) เป็นเวลา 15-45 นาที วิธีออกกำลังกายที่แนะนำ กิจกรรมแนะนำ เช่น วิ่ง เต้นแอโรบิก ปั่นจักรยาน

ออกกำลังกาย 30 นาทีทุกวัน

ควรเลือก วิธีการออกกำลังกายลด น้ำหนัก ให้เหมาะกับร่างกาย อายุ และความ ต้องการด้วย นอกจากจะช่วยให้ น้ำหนักลดลง เสริมสร้างความแข็งแรงของ หัวใจและปอด แล้ว ยังช่วยยกระดับระบบเผาผลาญในร่างกาย (Basal Metabolic Rate, BMR) ให้ดียิ่งขึ้นอีก ด้วย ค่อยๆ เริ่มทำช่วงที่ว่างก็ได้ พอทำได้แล้ว ก็ทำให้นานขึ้น ที่สำคัญคืออยากให้เป็น ประจำ 3-5 วันต่อสัปดาห์

จะพอมไปด้วยกัน

ขอบคุณค่ะ

